

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จีนกับไทยมีความสัมพันธ์กันมาช้านาน จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าในอดีตชาวจีนได้นำเรือสำเภารบรรทุกสินค้าเข้ามาค้าขายในบริเวณอ่าวสยามก่อนที่คนไทยจะมาตั้งรกรากบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาและแหลมมลายู โดยเฉพาะในคริสต์ศตวรรษที่ 13 ทุกๆ ปี จะมีพ่อค้าชาวจีนนำขบวนเรือสำเภามาแวะที่แหลมมลายู เพื่อต่อไปยังอินเดียและตะวันออกไกล ในสมัยสุโขทัยจีนกับสยามติดต่อด้านพันธุกรรมกันอย่างใกล้ชิด โดยราชสำนักจีนได้ส่งคณะทูตนำสารมาถวายพ่อขุนรามคำแหง และพระองค์เองก็ทรงส่งทูตบรรณาการไปยังปักกิ่งหลายครั้งเช่นกัน ครั้งสุดท้ายได้มีการนำช่างปั้นดินเผาจากจีนมายังสุโขทัยเพื่อสอนการปั้นถ้วยชามสังคโลก ต่อมาจีนเกิดความวุ่นวายจากการแย่งชิงอำนาจ ทำให้ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีนหยุดชะงักไประยะหนึ่ง จนถึงสมัยอยุธยาจึงได้มีการฟื้นฟูความสัมพันธ์กันอีกครั้ง โดยมีการส่งคณะทูตเจริญสัมพันธไมตรีระหว่างกัน

ในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 18-19 ประเทศจีนเกิดความลำบากยากแค้นและความวุ่นวายในประเทศอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติและภัยจากสงครามกลางเมืองทั้งสงครามฝิ่นและกบฏชาตินิยม ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองกวางตุ้ง เป็นเหตุให้ชาวจีนต้องอพยพหนีภัยลี้ภัยจากประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะชาวจีนในดินแดนคอนโถ้ของประเทศ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ที่ชาวจีนอพยพเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากประเทศไทยเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ กอปรกับคนไทยมีนิสัยโอบอ้อมอารีไม่รังเกียจคนต่างชาติต่างภาษา ไม่เบียดเบียนหรือจำกัดสิทธิผู้ที่มีนิกายศาสนาอื่น ทำให้ชาวจีนพากันหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยไม่ขาดระยะ โดยเฉพาะในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 และต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งตรงกับปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาต่อสมัยกรุงธนบุรี ถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ จะเป็นช่วงเวลาที่ชาวจีนอพยพเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งในเมืองไทยระยะแรกนั้น ชาวจีนยังไม่ได้เข้ามามีบทบาททางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยแต่อย่างใด เนื่องจากส่วนใหญ่ทำมาหากินเลี้ยงชีพด้วยการใช้แรงงานมากกว่าทำการค้า ต่อมาเมื่อชาวจีนหันไปทำการค้าซึ่งเป็นอาชีพที่ถนัดของตนเองด้วย

ลักษณะนิสัยที่มีความขยันขันแข็ง อดทน มัธยัสถ์ และเฉลียวฉลาดในการประกอบการค้า ไม่ซ้า อาชีพคั่งกล่าวก็ตกอยู่ในมือของคนจีน ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยสาขาต่างๆไม่ว่าจะเป็นธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีก การธนาคาร การอุตสาหกรรม และการบริการ ธุรกิจต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีเจ้าของกิจการเป็นชาวจีนหรือมีเชื้อสายเป็นชาวจีนแทบทั้งหมด

นอกจากบทบาททางด้านเศรษฐกิจแล้ว เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทย ได้มีการรวมตัวกันขึ้นเป็นสมาคมต่างๆเพื่อคอยปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของคนจีนและช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยต่างๆทั้งชาวจีนและชาวไทย เช่น มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ซึ่งสมาคมต่างๆเหล่านี้มีกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือและให้บริการแก่สังคม เช่น จัดตั้ง โรงพยาบาล วัดจีน ศาลเจ้า ดำเนินการด้านสุสาน และที่สำคัญมีโรงเรียนเพื่ออบรมบุตรหลานชาวจีนให้รู้จักวัฒนธรรมประเพณีของตนเอง

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาทของชาวไทยเชื้อสายจีนในด้านเศรษฐกิจ โดยเลือกภูมิภาคตะวันตกซึ่งประกอบด้วย 8 จังหวัด คือ กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาหรือไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับชาวไทยเชื้อสายจีนมากนัก โดยในระยะแรกของการศึกษาคณะผู้วิจัยเลือกจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดแรกที่จะทำการศึกษา เนื่องจากจังหวัดนครปฐมถือเป็นจังหวัดที่เปรียบเสมือนประตูเปิดสู่ภูมิภาคตะวันตกและเป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับศูนย์กลางธุรกิจการค้าที่สำคัญของประเทศไทย คือกรุงเทพมหานคร

ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดนครปฐมประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้แก่ การทำนา การทำไร่ การทำสวนผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์ เมื่อความเจริญทางด้านธุรกิจอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้น จังหวัดนครปฐมซึ่งเคยเป็นพื้นที่เกษตรกรรมได้มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจดังกล่าว อุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมพลาสติกและผลิตภัณฑ์จากพลาสติก โดยอุตสาหกรรมเหล่านี้ล้วนใหญ่จะมีเจ้าของกิจการเป็นชาวไทยเชื้อสายจีน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตจังหวัดนครปฐม -
2. เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์และแนวทางในการดำเนินธุรกิจที่มีผลต่อความสำเร็จและส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวข้องกับบทบาทของชาวไทยเชื้อสายจีนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคตะวันตก : ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม ในครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขต จังหวัดนครปฐม ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ถึงปัจจุบัน คือ ระหว่างปี พ.ศ.2530-2538

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบบทบาทของชาวไทยเชื้อสายจีนและความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยเชื้อสายจีนและชาวไทยในด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งกระบวนการใดบ้างหรือกลไกอะไรบ้างที่เกื้อหนุนให้ชาวไทยเชื้อสายจีนประสบความสำเร็จในด้านเศรษฐกิจจนกระทั่งสามารถกุมอำนาจและมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

